

BEGELEIDING STARTENDE LERAREN in Noord Holland Noord

Verlag van de bijeenkomst voor leidinggevenden, coaches en HRM'ers

8 maart 2016 in Hoorn bij OSG

Organisatie en begeleiding

Paul van den Berg, Chantal Kessels (Platform NHN), Hans van der Linden, Marcelle Hobma en Jorien Vollaard (Frisse Start).

Contact: Marijke Blom, M.H.Blom@vu.nl of Paul van den Berg, P.vandenberg@atlascollege.nl

Terugblik, het idee achter de samenwerking

In de **Lerarenagenda 2013-2020** hebben het onderwijsveld en OCW vele doelen en afspraken vastgelegd die tot doel hebben de kwaliteit en de actualiteit van het onderwijs te verhogen. Voor het VO zijn die afspraken vastgelegd in het **Sectorakkoord VO 2014-2017**.

Om scholen te ondersteunen bij het realiseren van de doelen zijn tal van projecten gestart.

Het **Platform NHN** en **Frisse Start** werken samen met 8 scholen in NHN aan onderstaande doelen:

- Realiseren van driejarige inductie-arrangementen per locatie
 - *Schoolleiding, coaches en P&O'ers nemen deel aan de werkbijeenkomsten in november, maart en juni die gericht zijn op de totstandkoming van de inductie-arrangementen*
- Scholing van coaches; leren werken met het observatie-instrument ICALT (observeren, zone van naaste ontwikkeling bepalen, gerichte begeleiding)
 - *De trainingen zijn uitgevoerd in september en november. 15 coaches uit NHN hebben tot nu toe het certificaat 'observeren met ICALT' behaald.*
- Begeleiding van coaches
 - *De coaches worden in de periode november – juni begeleid door Chantal Kessels. De begeleiding richt zich op het coachen van de starters en het ontwikkelen van de inductie-arrangementen*
- Het in beeld brengen van de ontwikkeling van starters door deelname aan het RUG-onderzoek op basis van Icalt-observaties, vragenlijsten voor leerlingen en starters
 - *De starters worden 3 jaar lang gevolgd, in het eerste jaar vindt er een 0-meting plaats in het najaar, in alle jaren vindt er een meting plaats in het voorjaar. 73 starters uit NHN nemen deel aan het onderzoek.*
- Het in beeld brengen van de ontwikkeling van stress en welbevinden van starters door deelname aan het onderzoek van de UvA.
 - *47 starters uit NHN nemen deel aan het onderzoek.*

De werkbijeenkomsten, trainingen en begeleidingsactiviteiten worden bekostigd uit het project.

De scholen ontvangen 10.000 euro voor het vrijmaken van de coaches én 2.000 euro per starter die 3 jaar lang deelneemt aan het RUG-onderzoek.

Terugblik op 8 maart, bijeenkomst voor leiding, coaches en P&O

Het programma voor 8 maart bestond uit 5 onderdelen: een toelichting op het programma, presentaties per school gevolgd door een feedbackronde, intermezzo - actuele ontwikkelingen, bepalen van prioriteiten per school, afspraken over de voortgang.

Centraal stonden de presentaties; op 8 maart heeft elke school een pitch gegeven van 5 minuten: allereerst werd geschetst hoe ver de school was met het ontwikkelen van de arrangementen en de randvoorwaarden. Wat opviel:

- Overall is er beweging en ontwikkeling, er zijn zeker verschillen tussen de scholen;
- de ene school heeft een uitgebreid programma op papier maar de voorwaarden om het uit te voeren ontbreken terwijl bij een andere school veel gebeurt en er weinig op papier staat,
- bij de ene school is het gesprek net gestart, bij de andere heeft overleg tussen alle betrokkenen geleid tot een actielijst en bij de volgende school staat het programma in de steigers en is het jaarrooster gereed,
- soms is de visie op levenslang leren (het masterplan) het uitgangspunt en soms ontbreekt er een richtinggevende visie
- overall staat jaar-1 in de steigers en zoekt men naar een invulling voor jaar 2 en 3;
- in het overzicht van activiteiten worden vaak begeleidingsvormen (interview, consultatie, beeld-coaching) genoemd, soms zijn er specifieke onderwerpen aangegeven, doelen zijn zelden beschreven

- een duidelijke relatie tussen de Icalt-observatie en de ontwikkeling van de pedagogische-didactische kwaliteiten wordt nog zelden gelegd.
- de ene school legt de verantwoordelijkheid voor groei bij de starter en de andere school probeert deels gericht te sturen en deels ruimte bieden voor eigen interesses.
- meerdere scholen geven aan behoefte te hebben aan een instrument om het proces en resultaat van het inductie-arrangement mee te evalueren.

Na de stand van zaken gaven de scholen aan: waar zijn we trots op en welk dilemma of knelpunt willen we aan de collega's voorleggen. Hieronder een overzicht van de dilemma's:

- Wat te doen met late instromers
- Wat te doen met opstomers
- Het vormgeven van vakgerichte begeleiding, hoe doen we dat
- Hoe gaan we om met éénmanssecties
- Het benutten van de starters, hoe doen we dat
- Jaar-2 van Inductie-arrangement; welke onderwerpen zijn relevant
- In beeld brengen van aanwezige expertise bij collegae, hoe doen we dat
- Wie is verantwoordelijk voor onbevoegden die al les geven maar niet begeleid worden
- Hoe kunnen we starters op een goede manier begrenzen
- Hoe geven we de professionalisering van coaches vorm
- Hoe zorgen we voor een goede inbedding van het inductie-arrangement in de organisatie
- Hoe krijgen we goed op papier wat we doen
- Hoe bewaken we de balans tussen gezamenlijke - en de schooleigen activiteiten
- Hoe roosteren we zo dat iedereen kan komen, hoe krijgen we een hoger opkomst
- Hoe kunnen we het traject goed evalueren

De dilemma's (knelpunten of vragen) zijn in subgroepen besproken en in de meeste gevallen voorzien van adviezen en suggesties (zie ook bij vervolgspraken).

Intermezzo-actuele ontwikkelingen; jaarlijks presenteert OCW in november een voortgangsrapportage met betrekking tot de Lerarenagenda 2013-2020. Positief is men onder andere over de aandacht voor inductie-arrangementen in VO, de aandacht voor ontwikkeling van pedagogische en didactische bekwaamheden van alle docenten en voor de ontwikkeling van strategisch HRM is nog onvoldoende. De VO-raad speelt hierop in met extra projecten en producten (handreikingen) om schoolleiders te ondersteunen bij de ontwikkeling van S.HRM. Op 31 maart zullen de handreikingen digitaal beschikbaar zijn.

De Europese Commissie (EC) heeft onderzoek laten doen naar 'Shaping career-long perspectives on teaching'. Op 8 maart hebben we een Tedtalk-video van Marco Snoek (Lector bij HvA, lid van de werkgroep van de EC) laten zien waarin de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd zijn, http://ec.europa.eu/education/forum/index_en.htm#videos. Gesteld wordt dat van docenten verwacht wordt dat ze een 'superman of supervrouw' zijn terwijl het docentschap nog vaak gekenmerkt wordt als een niet-lerend en eenzaam beroep. De aanbevelingen zijn gericht op het ondersteunen van leraren bij het levenslang en het samenwerkend leren en van schoolleiders bij het tot stand brengen van een lerende cultuur en een lerende schoolorganisatie.

Prioriteiten per school: Op basis van de resultaten van de Kijkwijzer (oktober 2015), de plannen van aanpak en de gesprekken op locatie, de stand van zaken en de feedback op de dilemma's (maart 2016) bepaalt elke school wat de prioriteiten zijn voor de komende periode.

Vervolgspraken

- De voorbereidingsgroep maakt een verslag en mailt dat rond (**21 maart**)
- De voorbereidingsgroep stelt **per school een A4tje** op met het resultaat van de presentaties, de feedbackronde en de prioriteiten. Elk school krijgt een advies op maat (**begin april**)
- Intervisiebijeenkomsten met coaches:
 - **7 april van 14.00 – 17.00**
 - **9 juni van 14.00 – 17.00**
- Gesprekken op locatie op afspraak met Chantal en op aanvraag bij de projectleiding
- Scholen gaan aan de slag met het uitwerken van de inductie-arrangementen
- Half mei ontvangen de scholen een concept-programma voor de afsluitende bijeenkomst
- **Op 17 juni** is de afsluitende bijeenkomst voor alle betrokkenen waar de concrete producten voor Inductie en Implementatie gepresenteerd en bekeken kunnen worden.